

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **M. H.**, zastoupená JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Praha 1, Václavské náměstí 21, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 2. 2019, č. j. 1 Az 32/2018-52,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 29. 5. 2018, č. j. OAM-31/ZA-ZA06-ZA16-2018, neudělil žalovaný žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 1. 2. 2019, č. j. 1 Az 32/2018-52.

[2] Městský soud vycházel z následujícího skutkového stavu. Žalobkyně podala dne 10. 1. 2018 žádost o udělení mezinárodní ochrany, k níž při pohovoru mimo jiné uvedla, že ji a její rodinu na Ukrajině pronásledovali z politických důvodů. Pronásledování začalo poté, co její otec vynalezl alternativní „*energetickou elektrostanici*“ a nepodařilo se mu ji patentovat. Otec žalobkyně odmítl vynález prodat lidem napojeným na politiky, kteří jej kvůli tomu asi před třemi lety zbili. S těmito lidmi se její otec setkal asi dvakrát nebo třikrát, žalobkyně sama je však nikdy neviděla; stále se s rodinou skrývali. Na státní orgány se nikdy neobrátil ani její otec ani ona, protože policie není důvěryhodná, naopak by jim to ještě přitížilo. Otec žalobkyně odcestoval do České republiky v roce 2017 a požádal zde o mezinárodní ochranu, jeho žádosti však nebylo vyhověno. Žalobkyně nebyla s otcem ve spojení asi dva roky, poté kontakt asi před půl rokem obnovili. Na Ukrajině stále žije její

matka a dva sourozenci. Poslední tři roky nepracovala, protože se skrývala. S vycestováním problémy neměla a Českou republiku si vybrala proto, že zde má příbuzné. Na dotaz, proč o mezinárodní ochranu požádala až 10. 1. 2018, uvedla, že nejdříve chtěla pobýt s příbuznými a poté onemocněla.

[3] Městský soud předeslal, že žalobkyně se obává pronásledování ze strany soukromých osob. Soukromé osoby mohou být podle § 2 odst. 6 zákona o azylu původci pronásledování pouze za předpokladu, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu. V průběhu řízení před žalovaným však žalobkyně nebyla schopna poskytnout žádné konkrétní informace o totožnosti svých pronásledovatelů ani o tom, pro koho tito lidé pracují. Tyto osoby nikdy neviděla ani se s nimi nesešla; informace o nich přitom mohla získat od svého otce nebo od známých, u kterých se na její rodinu údajní pronásledovatelé vyptávali. I pokud by městský soud přisvědčil neurčitým tvrzením žalobkyně ohledně údajných původců pronásledování, nelze mít za to, že jejich jednání dosahuje intenzity pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu. Výhrůžky a fyzický útok mohou dosahovat úrovně pronásledování na kumulativním základě. Uvedené jednání však směřovalo pouze vůči otci žalobkyně; pronásledování vůči ní a její rodině mělo spočívat v tom, že se na ně pronásledovatelé vyptávali. Poté, co se svojí rodinou změnila místo pobytu, již k dalšímu takovému jednání vůči žalobkyni nedošlo. Nebylo zjištěno ani selhání vnitrostátní ochrany, jež je jednou z podmínek poskytnutí mezinárodní ochrany. Žalobkyně se na státní orgány země svého původu neobrátila a ani se o to nepokusila. Městský soud nepochybně, že Ukrajina se potýká se značnou korupcí, to ovšem neznamená, že její právní systém je zcela neúčinný a že by žalobkyni nebyla poskytnuta ochrana prostředky trestního práva. Ze zpráv o zemi původu nevyplývá naprostá neochota orgánů činných v trestním řízení vyšetřovat případy vyhrožování a pronásledování. Krom toho se mohla žalobkyně obrátit na úřad ombudsmana. Argumentace, že nemá smysl domáhat se ochrany u ukrajinských státních orgánů, a že proto žalobkyně neměla povinnost u nich požádat o pomoc, tedy neobstojí.

[4] Dále městský soud uvedl, že žalobkyně neunesla břemeno tvrzení ohledně důvodnosti svých obav z pronásledování ani ohledně pronásledování z azylově relevantního důvodu. Nevysvětlila, v jakém ohledu by se pronásledování ve vztahu k jejímu otci mělo týkat i jí samotné, a neuvedla nic, co by značilo, že ona nebo její otec zastávají určité politické názory. Městský soud přisvědčil také názoru žalovaného, že neexistovaly žádné objektivní důvody, které by žalobkyni bránily podat žádost o udělení mezinárodní ochrany bezprostředně po vstupu na území České republiky; k tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2005, č. j. 3 Azs 119/2004-50. Uzavřel, že žalovaný se dostatečně vypořádal se všemi tvrzeními, které žalobkyně v průběhu správního řízení uvedla, a vzal přitom v potaz individuální okolnosti jejího případu. Závěr, že žalobkyně nemá nárok na udělení azylu podle § 12 zákona o azylu ani na doplňkovou ochranu podle § 14a tohoto zákona, je proto správný.

pokračování

[5] Proti tomuto rozsudku podává žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, kterou opírá o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatelka považuje napadený rozsudek za nepřezkoumatelný neboť městský soud (stejně jako žalovaný) dostatečně neposoudil otázku hrozící vážné újmy a možnosti udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Uvedla, že pochází ze státu zasaženého ozbrojeným konfliktem neurčitého rozsahu, což má negativní vliv na bezpečnost osob a majetku. V důsledku nerozlišujícího násilí v tomto konfliktu umírají civilisté; v případě návratu proto stěžovatelce hrozí nedobrovolné zapojení do války a vznik azylově relevantní újmy. K tomu odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-61. S ohledem na turbulentní vývoj na Ukrajině a přetrvávající korupční prostředí v této zemi nenachází potřebnou důvěru k tomu, aby se obrátila na ukrajinské policejní složky.

[7] Žalovanému, potažmo městskému soudu, vytýká též nedostatečné zjištění skutkového stavu a porušení § 2 odst. 3 a 4 a § 3 správního řádu. Její obavy jsou úzce spjaty s problémy jejího otce, které se přenášejí i na jeho potomky. Otec stěžovatelky uprchl do České republiky, kde taktéž požádal o mezinárodní ochranu; proto její žádost nelze relevantně posoudit bez přihlédnutí k osudu žádosti jejího otce. S ohledem na to se nabízelo provedení důkazu svědeckou výpovědí jejího otce. Stěžovatelce je kladeno k tíži, že blíže nekonkretizuje důvody svých obav, aniž by bylo současně zmíněno, jaký je současný stav žádosti jejího otce či byl proveden jeho výslech.

[8] Ve vztahu k pronásledování z politických důvodů stěžovatelka uvedla, že její politické názory lze shledat v tom, jakým způsobem se vymezuje proti stávající politické reprezentaci domovského státu. Ačkoli se sama nehlásí k žádnému opozičnímu proudu, domnívá se, že zejména ekonomický stav domovského státu, široké korupční prostředí a neschopnost zajistit bezpečí vlastním občanům vyjadřují politický proud, vůči němuž se vymezuje, a střetu s ním se obává, což je dle jejího mínění možné podřadit pod azylově relevantní důvod.

[9] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s názorem městského soudu. Uvedl, že stěžovatelka uplatnila obdobné námitky jako v žalobě, a odkázal proto na odůvodnění svého rozhodnutí a vyjádření k žalobě. V podání žádosti o mezinárodní ochranu žalovaný spatřuje snahu stěžovatelky legalizovat svůj pobyt na území České republiky. Stěžovatelka v zemi původu žádné politické názory neprojevovala a tyto skutečnosti v průběhu správního řízení ani netvrdila. Namítá-li je teprve v kasační stížnosti, aniž by měly odraz v jejím azylovém příběhu předestřeném ve správním řízení, lze je označit za účelové. Stěžovatelka pouze domýšlí krajní scénáře v případě jejího návratu na Ukrajinu a své domněnky prezentuje jako skutečnost; tato tvrzení však postrádají jakoukoli reálnou spojitost s jejím azylovým příběhem.

[10] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k posouzení důvodnosti kasačních námitek, musel se zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti.

[11] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., jestliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

[12] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS (všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), „*přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud těž nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.*“

[13] V projednávané věci nenalezl Nejvyšší správní soud žádnou právní otázku, k níž by považoval za nutné vyjádřit se v rámci sjednocování judikatury; stěžovatelka ostatně ani sama netvrdí, v čem okolnosti jejího případu splňují podmínky přijatelnosti ve smyslu výše uvedených kritérií. Ve své argumentaci se v zásadě omezuje na výtku nedostatečného zjištění skutkového stavu věci. Jí tvrzená pochybení městského soudu by sice obecně mohla být důvodem přijatelnosti kasační stížnosti, tento důvod je však vyhrazen jen pro zjevné excesy a natolik hrubá pochybení v postupu či v rozhodnutí soudu, jejichž existence by mohla mít alespoň potenciálně vliv na rozhodnutí ve věci samé (viz například rozsudek tohoto soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. 2 Azs 137/2006-67; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). K takovým pochybením v projednávané věci evidentně nedošlo. Městský soud ve věci postupoval standardně, v rozsudku s poukazem na provedené důkazy a relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu srozumitelně vysvětlil, proč nepovažuje podanou žalobu za důvodnou a nepominul také žádnou z podstatných námitek uplatněných stěžovatelkou. To, že vyhodnotil důkazy jinak, než by si stěžovatelka představovala, samo o sobě žádnou vadu řízení, natož hrubou, nezpůsobuje.

[14] Námitku hrozící vážné újmy v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině, stěžovatelka v žalobě neuplatnila; nelze proto městskému soudu vytýkat, že se touto argumentací nezabýval. K povaze a rozsahu válečného konfliktu v zemi původu (potenciálně aktivující uplatnění principu *non-refoulement*) se nicméně opakovaně vyjádřila judikatura Nejvyššího správního soudu, podle níž je ozbrojený konflikt na Ukrajině v současné době omezen pouze na tzv. linii dotyku mezi separatistickými republikami (Doněckou a Luhanskou) a zbytkem Ukrajiny. V ostatních oblastech Ukrajiny je přitom bezpečnostní situace dobrá a stabilní (viz například usnesení ze dne 21. 2. 2019, č. j. 4 Azs 411/2018-26, ze dne 18. 4. 2019, č. j. 9 Azs 410/2018-38, ze dne 27. 6. 2019, č. j. 1 Azs 412/2018-28, či ze dne 26. 5. 2020, č. j. 4 Azs 456/2019-30).

[15] Městský soud se dostatečně zabýval i tvrzeními stěžovatelky ohledně pronásledování jejího otce a důvodností jí pocítovaných obav (viz zejména bod 16, 18 a 23 napadeného rozsudku). Především uvedl, že výpověď stěžovatelky postrádá jasná a konkrétní tvrzení, ačkoli potřebné informace o údajných původcích pronásledování mohla

pokračování

zjistit u známých, případně přímo od svého otce. Krom toho poté, co se stěžovatelka přestěhovala, již k dalšímu nežádoucímu jednání vůči ní nedošlo. Stěžovatelka také nebyla schopna vysvětlit, v jakém ohledu by se hrozba pronásledování či vážné újmy jejího otce měla týkat i jí samotné; nelze přehlédnout ani to, že sourozenci a matka stěžovatelky na Ukrajině stále žijí. Zde městský soud přílehlavě odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2018 č. j. 5 Azs 100/2016-47. Povinnost žadatele tvrdit reálné a azylově relevantní nebezpečí hrozící rodinným příslušníkům, jakož i konkrétní dopady tvrzeného nebezpečí na situaci tohoto žadatele vyplývá i z další judikatury kasačního soudu (viz usnesení ze dne 19. 9. 2019, č. j. 9 Azs 141/2019-49, či ze dne 25. 10. 2019, č. j. 2 Azs 36/2019-69). Konečně nelze pominout ani skutečnost, že kasační stížnost otce stěžovatelky byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2020, č. j. 4 Azs 76/2020-35, odmítnuta pro nepřijatelnost. V tomto rozhodnutí se kasační soud mimo jiné ztotožnil s názorem krajského soudu, že tvrzení otce stěžovatelky ohledně pronásledování kvůli vynálezu „*alternativní elektrostanice*“ jsou nevěrohodná.

[16] Ani ve vztahu ke svému politickému přesvědčení nebyla stěžovatelka v řízení před městským soudem nikterak konkrétní (viz bod 24 napadeného rozsudku). K její kasační argumentaci postačí uvést, že podle konstantní judikatury tohoto soudu subjektivní pocit nespokojenosti žadatele o mezinárodní ochranu s ekonomickou situací a státním režimem jeho domovského státu, byť reálně podložený hospodářskou situací, není sám o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, a tento pocit není také ještě politickým přesvědčením (srov. například rozsudky ze dne 30. 4. 2012, č. j. 4 Azs 11/2012-24, či ze dne 7. 8. 2007, č. j. 5 Azs 15/2007-79).

[17] Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že podaná kasační stížnost svým významem nepřesahuje podstatně vlastní zájmy stěžovatelky, proto ji podle výše citovaného ustanovení § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[18] Kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. září 2020

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu